מסורת הש"ס

(א) [מ"ק טו.], (ב) [פוסקים בס"ב סי"ב, (ג) [כפרון בכך נמ אז מנו לומדין מקו"ו מפני מס לומר לפטר ללמד לכ"ם], (ד) [עיין תוספות יומא לח: ד"ה אלא ומוס' מכוכות קד: ד"ה אמי], (ה) [מר' מוס' ב"ק פ"ב: ד"ה אמלא], (ו) [תוליק קלו:, ז) סס: וקלא:], (ח) [קדושין לט. תולין פכ: קלו: מכוכות נד., (ט) [מר' ברכ"י קדושין לט. ד"ה לא קרי] ומר' ומעמיה דרבי יאשיה לא דמעה ומר' ומר' מוס' נקדושין שם ומכוכות נ"ד. ס"ה דגן ומוס' תולין פכ: ד"ה ולאפוקי מה שכתבו מהר), (י) [עיל מו., כ) [מגנת יב.], (ל) [נר' הפרוך בחשמ הוס נקלנמת דר' הוספיה ומר' בחשמ פר' תולה]., (מ) [כל זה ומם ד"ה ב"ס ומם ד"ה אלא לאו ב"ס לפוף פ"ב דלעיל נמתוך], (נ) [נקמן כו.], (ס) [נ"ר"ש ומעמ פ"ש], (ע) [נ"ר"ש רמה פ"ג], (פ) [דף סח:], (צ) [מהרדין סח:].

תורה אור השלם

1. רק השמר לך ושמר נפשך מאד פן תשכח את הדברים אשר ראו עיניך ופן יסורו מלבבך כל ימי חייך והודעתם לבניך ולבני בניך: יום אשר עמדת לפני יי אלהיך בחרב באמר יי אלי הקהל לי את העם ואשמיעם את דברי אשר ילמדון ליראה אתי כל הימים אשר הם חיים על האדמה ואת בניהם ילמדון:

דברים ד פ-י

2. הלוא כה דברי כאש נאם יי וכפטיש יפצץ סלע: ירמיהו כג כט

3. לא חוזיר ברכו כלאים פן תקדש המלאה הזרע אשר תזרע ותבואת הכרם: דברים כב ט

הגהות הב"ח

(א) גמ' מ"ש אם (הגמ') מו"מ. ת"ב ני' רש"י המדפס וכן בכל העתק: (ב) רש"י ד"ה אמר וכו' אלא אמר לה מאי לה מלא כמולה. ר"ב בפמוך בפוף עמוד זה:

גליון הש"ס

רש"י ד"ה ובועלי נדות אם מבלו לקרבן. עי' מ"ל פ"ג ה"ב מהל' איסו"מ המקדש:

רב ניסים גאון

מה ארבעים סאה בטבילה ולא בנתינה. פירשו בברייתא דשיעור מקוה שכשר לטבילה מ' סאה ואיתה להא ברייתא בפרק ערבי פסחים (דף קפ) ובעירובין בפרק מבוי (דף יד): עזרא תיקן לתן טבילה לבעלי קריין. זו אחת מי' תקנות שתיקן עזרא ומפרשא בבבא קמא בפ' מרובה (דף פז) ובגמ' דהקורא את המגילה עומד רבני מערבא (הלכה אז):

מה א מתי' פ"ד מהלכות ק"ש הלכה מ סמג עשין יח עוש"ע ס"ס סימן סח:

מו ב מתי' פ"י מהלכות נכורים הלכה ח סמג עשין קמג עוש"ע י"ד סי' שנג סעיף ח:

מז ג מתי' פ"מ מהלכות מלאים הלכה יג ופ"ס הל' ב) סמג לאוין רפ עוש"ע י"ד סי' לט סעיף ח:

מח ד מתי' פ"ד מהל' ק"ש הלכה ח ופ"ד מהל' תפלה הל' ד [ה] (ופ"ל מהל' ברכות הל' ט) ופ"י מהל' ספר תורה הל' ח סמג עשין יח עוש"ע ס"ס סי' סח עוש"ע י"ד סי' רפב סעיף ט:

מט ה מתי' פ"ס מהלכות דעות הל' ד ופ"ד מהלכות תפלה הלכה ד (ופפ"ס מהל' איסורי ביאה הל' יח) סמג לאוין סא עוש"ע אוח"ח סי' סח וסי' רמ סעיף ח ואה"ע סימן כה סעיף כ:

נ ו עוד ש"ח סי' רמה:

נא ז סי"ב י"ד סימן לא סעיף ה:

נב ח [מתי' פ"ו מהל' איסו"מ הל' מז עוש"ע י"ד סי' לז סעי' ח]:

נג ט עוד ש"ח כנ"י סי' סח:

רבינו חננאל

רבי יוסי אומר שונה היא ברגיליות. פירוש, דבר שהוא רגיל לשנות בו. ובלבד שלא יצינן. פירוש, שלא ילמד לאחרים כשהוא בעל קרי. ודבר זה אנו למדין מקל וחומר מפסני אם ללמוד אסור, ללמד לא כל שכן. ר' יהודה אומר שונה הוא בהלכות דרך ארץ. פירוש מסכתא קטנה ושמה דרך ארץ ומותר לשנות בה. תניא ר' יהודה בן בתירה אומר אין דברי תורה מקבלין טומאה. והאידנא קי"ל כר' יהודה בן בתירה דאמר ליה להוא תלמיד דהוה מגמגם וקורא מלמעלה מר' יהודה בן בתירא, א"ל פתח פיך ויאירו דבריך שאין דברי תורה מקבלין טומאה, שנאמר הלא כה דברי כאש, מה אש אינו מקבל טומאה אף דברי תורה אינם מקבלים טומאה, וקיי"ל כר' יהודה בן גמליאל דאמר משום ר' חנניא בן גמליאל זה וזה מותר, ומותר להציע המשנה המדרש. וכתר הני כולהו אמר רב נחמן בר יצחק עלמא נהוג עלמא כחלת סבי, כר"י בן בתירא שאין דברי תורה מקבלין טומאה. והא דתניא בבטלה לטבילותא מסייע ליה לרב נחמן בר יצחק דאמר נהוג עלמא בדברי תורה כר"י בן בתירא, ה"מ בדברי תורה אבל בתפלה עד שירחץ. לא שנו אלא חולה לאונסו. פר. שראה קרי באונס שלא בתשמיש, אבל חולה המרגיל שראה קרי מחמת תשמישו, אינו נטהר אלא במ' סאה של מקוה.

מ)משמש ורחץ נדה. דטומאת קרי קדמה וכשרלתה הקרי לטויה היתה לטבול מיד: **לא כ"ש.** דלא אתיא טומאת נדה שהיא אחרונה ומפקעה לטבילה שנתחייבה בה ככר: **אלא לאו רבי יהודה.** קמני להודיעך דאפי' היכא דקדם הקרי אתיא טומאת נדה ומפקעה טבילה דאין טבילה אלא המטהרת ומי לרבי יהודה ליה ליה מקנת עזרא לתה ליה לאשמעינן בהא כל בעלי קריין עמי לא בעו טבילה לדברי תורה הלכך על כרחך דוקא קתני לה: **לא תימא.** בתתני' מברך אלא מהרהר: **עשאן ר' יהודה.** לברכת המזון: **כהלכות ד"א.** שמותר לשמוע בעל קרי כדבריו: **מה להלן באימה.** דכתיב וירא העם ויתעו וגו' (שמות כ): **מכאן אמרו.** כל הטומאים מותרים בתורה שאף הם יכולים להיות באימה וברתת אבל בעל קרי אינו אלא מתוך קלות ראש חחות הדעת: **וכועלי נדות.** אם טבלו לקריין לדברי תורה הטבילה אינה עולה להם לטהרם מטומאתם כועל נדה שהיא שבעת ימים אבל לתקנת עזרא עולה להם כדתנן בתמיתין ז זב שראה קרי ונדה כו' צריכין טבילה: **ברגליות.** במשניות השגורות בפיו שהוא מוציאן מפיו במהולה ואין צריך להאריך בהן: **אלא יציע.** בטעמי פירושיהן: **ואינו מציע אם המדרש גרסי'.** מפני שצריך הוא תמיד להזכיר בו את הפסוקים שהוא דורש: **אוכרים.** שבמקראות הנלרשים: **לא יכנס למדרש כל עיקר.** לא להציע ולא לשנות אבל לבית המדרש הוא נכנס ושותק: **הלכות דרך ארץ.** כגון דרכן של מ"ח שהיא בריתא ח) ופרק בן עזאי הנותן מרגעה דברים אל לבו ט): **מגמגם וקורא.** בעל קרי היה: נראה בעיני דה"ג **אלא אלעאי הלכה כו'.** ולא גרסינן מסייע ליה: **משום דציבו.** רב: **כי הכך הלא סבי.** וכולהו לקולא: **אינו נוהג אלא בארץ.** בשמיטת מולין יליף טעמא בפרק הזורע: **ושעורה וחרצן.** שלשתן במפולת יד דהוו להו כלאי זרעים וכלאי הכרם כאחת: **לעכילותא.** דבעלי קריין: **חד תני.** בבן עזאי לתשה לתלמידים: **משום בטול פריה ורביה.** שהיו נמנעים מתשמיש מפני טורח הטבילה: **שמקילין בכ.** במרחצאות או בנתינת תשעה קבין: **שמחמירין בכ.** בתרגעים אלה: **של טובלי שחרין.** בעלי קריין הטובלין שחרית: **והא איהו אמר כו'.** לעיל ברש שמעתין ח) **אפשר בנתינה.** תשעה קבין ואע"ג דלא תנא לקמן אלא במולה (ט) סתם תלמידי חכמים חולים הם כדאמר במסכת נדרים (דף מט:) כמאן מלגינן אקלירי ואמריעי כרבי יומי. קלירי חולין מריעי רבנן: **גדר גדול גדרו.** כמה שהגרינו בתרגעים אלה: **שבטא אפר.** אותה אפר פנויה היתה ומכמים גזרו על הימוד אף על הפנויה ט): **אפר מזלזלים.** לנהוג כרבי יהודה בן בתירא: **אפר בתרגלאות.** חמין: **קלי בוווסף.** דבעי טבילה זו במקוה כשאר טבילות: **כאגנא דמיא.** גיגית: **תקן חלבא.** ליתן מים לתלמידים עליהם שחרית קודם קריאת המורה: **לא שנו.** דסגי בנתינה אלא במולה שראה קרי לאונסו: **המרגיל.** וממשיך את הקרי עליו שמשמש מטתו: **אפכר חלבי.** אינו צריך לנו דמולה לאונסו לא שיח:

בקילעא

משמשת וראתה נדה אינה צריכה טבילה אבל בעל קרי גרידא מחייב לא תימא מברך אלא מהרהר ומי אית ליה לרבי יהודה הרהור והתניא בעל קרי שאין לו מים לטבול קורא קריאת שמע ואינו מברך לא לפניה ולא לאחריה ואוכל פתו ומברך לאחריה ואינו מברך לפניה אבל מהרהר בלבו ואינו מוציא בשפתיו דברי רבי מאיר רבי יהודה אומר בין כך ובין כך מוציא בשפתיו אמר רב נחמן בר יצחק עשאן ר' יהודה כהלכות דרך ארץ דתניא ט) והודעתם לבניך ולבני בניך וכתיב בתריה יום אשר עמדת לפני ה' אלהיך בחורב מה להלן באימה וביראה וברתת ובזיע אף כאן באימה וביראה וברתת ובזיע מכאן אמרו י) הזבים והמצורעים ובאין על נדות מותרים לקרות בתורה ובנביאים ובכתובים לשנות במשנה וגמרא ובהלכות ובאגדות אבל בעלי קריין אסורים רבי יוסי אומר שונה הוא ברגיליות ובלבד שלא יציע את המשנה רבי יונתן בן יוסף אומר מציע הוא את המשנה ואינו מציע את (ט) הגמרא רבי נתן בן יא) אבישלום אומר אף מציע את הגמרא ובלבד שלא יאמר אזכרות שבו רבי יוחנן הסנדלר תלמידו של רבי עקיבא משום ר"ע אומר לא יכנס למדרש כל עיקר ואמרי לה לא יכנס לבית המדרש כל עיקר ר' יהודה אומר שונה הוא בהלכות דרך ארץ מעשה ברבי יהודה שראה קרי והיה מהלך על גב הנהר אמרו לו תלמידיו רבינו שנה לנו פרק אחד בהלכות דרך ארץ ירד וטבל ושנה להם אמרו לו לא כך למדתנו רבינו שונה הוא בהלכות דרך ארץ אמר להם אע"פ שמיקל אני על אחרים מחמיר אני על עצמי: תניא ר' יהודה בן בתירא היה אומר יב) אין דברי תורה מקבלין טומאה מעשה בתלמיד אחד שהיה מגמגם למעלה מרבי יהודה בן בתירא אמר ליה בני פתח פיך ויאירו דבריך שאין דברי תורה מקבלין טומאה שנאמר יג) הלא כה דברי כאש נאם ה' מה אש אינו מקבל טומאה אף דברי תורה אינן מקבלין טומאה אמר מר מציע את המשנה ואינו מציע את הגמרא מסייע ליה לרבי אלעאי דאמר רבי אלעאי אמר ר' אחא בר יעקב משום רבינו הלכה מציע את המשנה ואינו מציע את הגמרא כתנאי מציע את המשנה ואינו מציע את הגמרא דברי רבי מאיר רבי יהודה בן גמליאל אומר משום רבי חנינא בן גמליאל זה וזה אסור ואמרי לה זה וזה מותר מ"ד זה וזה אסור כרבי יוחנן הסנדלר מ"ד זה וזה מותר כרבי יהודה בן בתירא יד) אמר רב נחמן בר יצחק נהוג עלמא כהני תלת סבי כרבי אלעאי בראשית הגז כרבי יאשיה בכלאים כרבי יהודה בן בתירא בד"ת כרבי אלעאי בראשית הגז דתניא טו) רבי אלעאי אומר ראשית הגז אינו נוהג אלא בארץ כרבי יאשיה בכלאים כדכתיב (כרמך) לא תזרע [כרמך] כלאים טז) רבי יאשיה אומר לעולם אינו חייב עד שיזרע חטה ושעורה וחרצן במפולת יד כרבי יהודה בן בתירא בדברי תורה דתניא רבי יהודה בן בתירא אומר יז) אין דברי תורה מקבלין טומאה כי אתא זעירי אמר בטלוה לטבילותא ואמרי לה בטלוה לנטילותא מאן דאמר בטלוה לטבילותא כרבי יהודה בן בתירא מאן דאמר בטלוה לנטילותא כי הא יח) דרב חסדא לייט אמאן דמהדר אמיא בעידן צלותא: תנו רבנן בעל קרי שנתנו עליו תשעה קבין מים טהור נחום איש גם זו לחשה לרבי עקיבא ורבי עקיבא לחשה לבן עזאי ובן עזאי יצא ושנאה לתלמידיו בשוק פליגי בה תרי אמוראי במערבא רבי יוסי בר אבין ורבי יוסי בר זבידא חד תני שנאה וחד תני לחשה מאן דתני שנאה משום בטול תורה ומשום בטול פריה ורביה ומאן דתני לחשה יט) שלא יהו תלמידי חכמים מצויים אצל נשותיהם כתרנגולים אמר רבי ינאי שמעתי שמקילין בה ושמעתי שמחמירין בה כ) וכל המחמיר בה על עצמו מאריכין לו ימיו ושנותיו אמר ריב"ל מה טיבן של טובלי שחרין מה טיבן הא איהו דאמר בעל קרי אסור בדברי תורה הכי קאמר מה טיבן בארבעים סאה אפשר בתשעה קבין מה טיבן בטבילה אפשר בנתינה אמר רבי חנינא גדר גדול גדרו בה דתניא מעשה באחד שתבע אשה לדבר עבירה אמרה לו ריקא יש לך ארבעים סאה שאתה טובל בהן מיד פירש אמר להו רב הונא לרבנן רבותי מפני מה אתם מזלזלין בטבילה זו אי משום צינה אפשר במרחצאות אמר ליה רב חסדא כא) וכי יש טבילה בחמין אמר ליה רב אדא בר אהבה קאי כוותך רבי זירא הוה יתיב באגנא דמיא בי מסותא אמר ליה לשמעיה זיל ואייתי לי תשעה קבין ושדי עלואי אמר ליה רבי חייא בר אבא למה ליה למר כולי האי והא יתיב בגוויהו אמר ליה כארבעים סאה מה כב) ארבעים סאה בטבילה ולא בנתינה אף כג) תשעה קבין בנתינה ולא בטבילה רב נחמן תקן חצבא בת תשעה קבין כי אתא רב דימי אמר רבי עקיבא ורבי יהודה גלוסטרא אמרו לא שנו אלא לחולה לאונסו אבל לחולה המרגיל ארבעים סאה אמר רב יוסף אתבר חצביה דרב נחמן כי אתא רבין אמר כד) באושא הוה עובדא

בקילעא

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com